

SLOVENEK

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 26.—
 za pol leta 13.—
 za četrt 6-50
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . 29.—
 za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:
 Za celo leto naprej . K 22-40
 za pol leta 11-20
 za četrt 5-60
 za en mesec 1-90
 Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Inserati:
 Enostolna pettirvsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat 13
 za trikrat 10
 za več ko trikrat 9

V reklamnih noticah stane enostolna garmondvsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
 vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6.
 Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
 Upraviškega telefona štev. 189.

Današnja številka obsega 4 strani.

Ob odločitvi.

Danes popoldne se zbero zastopniki državnoborskih strank v posvetovanje, ki ga sklicuje načelnik »Poljskega kola« dr. Glabinski. Omogočili bi radi Poljaki državnoborsko zasedanje. Nikakor ne gre, da bi resen list, kakršen je naš, sledil drugim listom in že naprej prerokoval: Glabinski doseže uspeh, Glabinskijev načrt se izjalovi. O tem premišljajo in še več blebetajo in se pripravljajo tisti listi, ki jih pišejo ljudje z orientalsko domišljijo, katere seveda mi arijski suhoparni ljudje pogrešamo.

Čas spravljivosti med Nemci in Slovani nikakor ni ugoden. Po nemški krivdi. Brez vsake potrebe so začeli vsenemški ponemčeni maliki in po njih nahuiskani smrkolini liki lovec zajca preganjati dunajške Čehce, ki jih biva četrt milijona na Dunaju. Nemško časopisje, izvzemši oficijelnega krščansko-socialnega, se veseli protičeške gonje. Hujša že Dunajčana, naj ne kupuje obleke pri češkem krojaču, naj ne pije piva in naj ne kosi ter večerja pri češkem gostilničarju. Ker tega ne pišejo proti Nemcem, seveda cenzura ne vidi bojkota v takem pisarjenju, nikakega bojkota češkega dunajskega obrtnika. Nič hudega ni v očeh poklicanih čuvarjev postave, ker priporočajo nemška glasila, naj dunajska občina ne nastavlja čeških prosilcev.

Policijo nemški listi napadajo, menda zato, ker ni dopustila, da bi smelo tistih 1500 nemških demonstrantov v soboto zvečer pobiti češke izletnike. Liki žabe se zdaj napenja vsenemški časnikarski mob, da zakrije blamažo, ki so jo pravzaprav doživeli nemški malikovalci ob zadnjih vsenemških demonstracijah. Na milijon-skem Dunaju so zborni skupaj 1500 osebic, večinoma mladih ljudi. Ne morejo se zato kdosi gavedi kako pobahati.

V Melku je govoril med drugimi govorniki tudi Wolf. Malik je že ljubosumen na svojega volčjega tekmeča. Ljubeznivo mu pravi, da je »Hoftafel und Regierungspolitiker«, kar kaže, kako da so sami vsenemski složni med seboj. Sicer je Wolf zahteval v Melku, naj se naša država proti slovanski nevarnosti še tesneje zveže z Nemčijo, ne da bi mu bili zato očitali Nemci veleizdajo. Pač pa hočejo dokazati veleizdajo nekemu drugemu, namreč praškemu županu dr. Grošu. Hodili so že tožiti avstrijski Nemci avstrijske Slovence Bismarku, ki jih ni bil nič kaj vesel, a bilo je vse dobro. Kaj li je govoril Groš v Varšavi? Nič drugega, kakor da tvorijo Čehi predstražo proti nemškemu sovražniku. In Nemci kriče, da govori naših Slovanov v

inozemstvu prekoračajo dopustne meje! Wolf zahteva tesnejšo zvezo naše države z Nemčijo, a vse je dobro. Čeh konstatira dejstvo, zato mu podtikajo stvari, na katere niti misli ni. Ej, v podtikanju in v ovajanju so bili in so še avstrijski po židovstvu zastrupljeni Nemci prav velikanski.

Nemce jezi tudi narodno-gospodarski napredek Slovanov. Modrujejo: Slovanski gospodarski zavodi motijo naravni razvoj kapitala, ki mora biti nadstran-karski. To je zelo krasno. Slovani bi se ne smeli gospodarsko krepiti, da jih prelubeznivi avstrijski Nemci čimpreje pohrustajo.

Nemški politični hec se nadaljuje. Vodilno Malikovo glasilo že pripoveduje, da protestira vsenemška surovina 21. »Erntingsa« v Mödlingu proti ustanovitvi češke šole, 4. »Scheidingsa« protestira vsenemški dunajski mob v Hetzendorfu proti ustanovitvi češke šole po društvu Komenskoga v Hetzendorfu. Za 22. septembra pa že zdaj bobna, naj se zbere tistih 1500 dunajskih demonstrantov, da odrinejo v Spodnji Temenau, kjer prirede nižje-avstrijski češki telovadci, kakor poroča »Češka Viden«, svoj tabor. Kravali, žvižgi, piuj in Abzug klici, smrdeče bombe, mogoče streli iz revolverjev bodo torej na Dunaju še nadalje gospodovali.

Ob takih prijetnih vsenemških načrtih seveda ni kdosi gavedi kako ugodno izbrati čas za pan Glabinskijevo konferenco. Čehi in Nemci se brez dvojbe gotovo ne bodo zelo prijazno gledali. Za modus vivendi med Nemci in Slovani smo bili vedno. A doseči se mora tak modus vivendi, da ne bomo plačali Slovani računa na svojo škodo Nemcem v korist.

O konferenci so došla sledeča poročila: Zbornični predsednik dr. Pattai je odredil vse za konferenco. Konferenca se vrši v lokalu »Poljskega kola«. Časnikari dobe na razpolago veliko zbornično pisarno. Pattai je tudi izjavil, da je mogoče kratko septembarsko zasedanje. Pred konferenco bodo zborovali klubi. Ob 9. dopoldne zboruje izvrševalni odbor »Slovenske Enot«. Glabinski dela na kratko državnoborsko septembarsko zasedanje. Ob 10. uri dopoldne zboruje izvršilni odbor nemških svobodomiselnih strank.

Ministri dohajajo na Dunaj. Bienenrth se je dlje časa posvetoval z Glabinskim. Jutrišnji ministrski svet se bo posvetoval le o tekočih zadevah. Z ozirom na konferenco Glabinskega zboruje ministrski svet 19. t. m. Ako se doseže danes sporazum-ljenje, se takoj 19. po drugem ministarskem svetu skliče oficijelna konferenca klubovih načelnikov.

Kršč. socialci naglašajo, da se razvije vozle še koncem tedna. Vlada vztraja

na spravi akciji med Nemci in Čehi. Bienenrth je voljan, da skliče zbornico septembra, ako se mu jamči, da ne bo obstrukcije.

Na nemške liberalce se kršč. soc. jeze, ker jim očitajo, da hočejo izpremeniti sistem tako, da pride Weiskirchner na površje.

× × ×

»Straža« piše o položaju:

Jutrišnji dan je velepolitičen dan. Najprej ima sejo Slovanska Jednota in nato načelniki vseh strank. Za Slovenski klub se udeležuje konferenc njegov podnačelnik dr. Korošec, ker je načelnik dr. Šusteršič zadržan. Vsakdo se vpraša, kakšni bodo rodile te konference in časnikarstvo je polno različnih odgovorov na to vprašanje.

Za nas je odgovor jasn. Za Slovansko Jednoto sta možna le dva sklepa, ali da se opusti opozicija, ali da se nadaljuje. Da je prva eventualnost sedaj, ko še obstoji nemško-poljski blok z germanizirajočo vlado na čelu, nemogoča, je jasno. Slovanska Jednota bo torej mogla storiti le en sklep in ta je: **nadaljevanje odločne opozicije proti kabinetu Bienenrth.**

Seja vseh načelnikov, ki jo sklicuje dr. Glabinski, se bo morala ozirati na sklep Slovenske Jednote. Ako načelniki sklenejo ugoditi zahtevi Slovenske Jednote, da se nemški blok razruši in sedanjí kabinet Bienenrth, ki sloni na tem bloku, odstrani, potem bo imelo posvetovanje uspeh. Če pa konferenca tega ne bo hotela storiti, potem ostane vse pri starem: Slovanska Jednota vzdrži svoje odločno opozicijsko stališče nasproti bloku in sedanjí vladi.

Ako se ne ugodí upravičenim zahtevam Slovenske Jednote v seji načelnikov, potem je tudi velika kratkovidnost, govoriti še o nadaljnjem življenju sedanjega parlamenta. Mogoče, da se še enkrat skliče državni zbor, toda že konstituiranje bo pokazalo, da je Slovanska Jednota resna opozicija, ki ne da seboj igrati.

Če jutrišnje posvetovanje načelnikov ne vrže sedanjega kabineta ter ne razruši nemškega bloka, **potem ni več daleč od nas čas, ko se razpusti državni zbor in razpišejo nove volitve.**

Ne moremo se znebiti slutnje, da stopimo kmalu v volivni boj za nov državni zbor.

Ljubljančanje in okoličani, : pozor na 22. avgust! :

tudi na Bolgare vplivalo Gajevo delovanje, ko se je začel bolgarski narod probujati. Za tem je govoril Poljak dr. Grabowski. Nato razni hrvatski govorniki: Dr. Bazala v imenu »Matice Hrvatske«, poslanec Ivanišević v imenu »Matice Dalmatinske«, Vekoslav Spinčič v imenu hrvatsko-slovenskih istrskih poslancev, Gjuro Džamonja se je prišel pokloniti v imenu Bosancev in Hercegovcev.

Posebno simpatične pozdrave je žel govornik dr. Ilešič, ki je v imenu »Matice Slovenske« govoril zanosit govor, ki je prišel od srca in segel tudi v srce. Zato je bil njegov govor često pretrgan od burnih odobravanj. »Gaj je izpodbudil Bleiweisa, a potem smo Slovenci šli svojo pot. Ne da bi se ločili, ampak da bi se sami prosteje gibal. Zgodovina nam je dala prav. Slovenci smo se krepko razvili, razvili zato, da po svojih močeh sedaj podpremo Hrvate. Misel skupnosti, ki jo je propagiral Gaj, bo zato iznova zaživel. Tam bomo začeli, kjer je ilirizem nehal. »Matica Slovenska« je ilirec ustanovil, zato mora vsak predsednik tega društva nositi v srcu spomin na Gaja, kot predsednik »Matice Slovenske« kliče: Slava Gajevemu spomnu!

Za Ilešičem je govorilo še nekaj Hr-

Naši nasprotniki.

Jeza nad uspehi »Orla«, ki je v samih dveh letih storil, kar ni »Sokol« mogel v štiridesetih, da je namreč organiziral pravo ljudsko, zlasti kmečko mladino in poleg telesne vežbe krepko začel kulturno delo z brezbrojnimi in dobro izpeljanimi izobraževalnimi tečaji in visokostojecim glasilom — jeza nad tem naše liberalce tako mori, da ne vedo, kaj pišejo, in psujejo, kakor da bi bili cel mesec same modrase jedli. Mi pa svetujemo našim političnim nasprotnikom, naj se iztreznijo. Sadov, ki bi jih utegnili njihovo pisanje roditi, liberalci ne bodo veseli. Zna se zgodi, da bodo naši reagirali tako, da »Sokolom« ne bo ljubo in če se vname pravi boj, bodo liberalci tepeni, kar sami dobro vedo. Poslušajte »Gorenjca«, ki vam svetuje notranje kulturno delo med vami samimi. Tudi mi, ki liberalcem zaradi nobele v časnikarskem boju zadnji čas prizanašamo, bomo začeli tako reagirati, da se bo bliskalo, in marsikateri liberalci »Narodu« ne bo hvaležen, da se najstarejši slovenski dnevnik ne zna prav nič brzdati.

+ Homeričen smeh je vzbudilo v vseh krogih včerašnje poročilo »Nemškega Naroda« o II. zletu gorenjskih sokolskih društev v Trzinu. Tisti, ki ga je pisal, gotovo še ni prespal svojega velikega mačka, drugače bi se ne bil tako kruto sam iz sebe in iz vseh Sokolov norčeval, kakor se je. Kot najvažnejši dogodek cele slavnosti je namreč takoj uvodoma povdaril, da je videl »pri telovadbi in veselici tudi duhovnika, tržiškega župnika gospoda Špendala«, kar da je dokaz, da je »brezvestno rovanje klerikalne stranke proti nositeljem narodne misli«. Naši Sokoli, ki imajo v svojih društvih, kakor n. pr. v Logatcu, oblikatorično vpeljavajo »Svobodno misel«, so najbolj veseli, če vidijo katoliškega duhovnika, brez njih ne morejo shajati in pogled na črno suknjo jih navdaja z neizbrisno ginjenostjo. Tako so se nedavno tudi pobahali Sokoli na tržiško-goriški meji, ko je neki župnik njim v čast iz cerkvenega stolpa razobesil zastavo. Bolj jih je to razradostilo, kakor če bi bil kdo mednje razdelil podobice krivoverca Giordana Bruna. Zato našim svobodomiselnim Sokolom, kojih govornik je v Trzinu dejal, da Sokoli ne poznajo razum narodnosti nobene vere, iz srca privoščimo veselje nad navzočnostjo častitega gospoda duhovnega svetnika Špendala. Morebiti se temu gospodu posreči Sokole izpreobrniti in potem bo javnost njegovo navzočnost pri sokolskem zletu drugače sodila, kot pa danes . . . Pa pojmo dalje! »Narod« debelo tiska, da je bilo pri telovadbi »toliko kmetijskega ljudstva«. Bogve kaj ga pa ni moglo biti, ker si »Narod«, ki je dru-

vatov, potem pa nastopi župan Hribar, da položi na Gajev spomenik srebrn venec v imenu ljubljanskega mesta. Hrvatje kličejo entuziastično: Živeli Slovenci, Živela Ljubljana! Tupatam pade kak glas živijo Hribar, ki pa ostane osamljen. Ko sem opozoril nekoga, naj ne kliče živijo Hribar, ker se Hribar v domovini veže z Nemci, naj raje kliče živeli Slovenci, sem se ves začuden prepiral, da je bil gospod, ki je klical živijo Hribar — Slovenec. Takoj sem razumel. Hrvatje, bi kaj takega ne bili storili! Hrvati Hribarju ne kličejo živijo.

Nekateri govorniki so jo sicer nekoliko vsekali na politično struno, ali to so bile le izjeme. Bila je to slavnost, ki se ji je videlo, da je imela strogo kulturne značaj. Zato je vse prešlo v najlepši slogi. Žalostno pa je, da se tega tako izključno kulturnega praznika ni udeležila nobena oficijelna oseba hrvaške vlade. Tu se je kazalo v največji revščini, kako globoko je padla Hrvaška, ki jo je Gajev učenec — Jelačić skušal vzdigniti iz mrtvila. Da, Hrvatje imajo vzrok častiti Gaja, saj, da se hrvaška država iznova dvigne, zato bo treba moža Gajevoga talenta in Gajeve vztrajnosti in njegove ljubezni do zapuščene domovine.

LISTEK.

Gajevo slavnost v Krapini.

Krapina, 15. avg.

Posebno lice nudi Krapina te dni. Vse mesto je v zastavah. Vsa okna so okrašena, posebno Gajev trg, na katerem stoji spomenik Gajev in kjer se ima vršiti slavnost. Zjutraj ob pol 9. uri se je po precejšnji zamudi pripeljal posebni vlak z gosti iz Zagreba. Na kolodvoru je došlo pozdravil mestni župan. Vse ulice so prenapolnjene ljudstva, ki je prihitelo iz vseh strani Hrvatske v slikovitih narodnih nošah. Med mimoidočimi ugledaš istotako živo-barvne kroje Sokolov in uniformo ognjegasnih društev. Po mestu igra godba.

Svečanega slovesnega cerkvenega opravila se je udeležilo odposlanstvo vseh društev — hrvatski Sokoli korporativno. Cerkev je polna zastav.

Nekaj zanimivega je nudil svečani sprevod po cerkvenem opravilu na kraj slavnosti, kjer se je imela vršiti slavnostna akademija. Na čelu koraka vojaška godba, za njimi moški in deklinice iz vseh krajev Hrvatske v slikovitih narodnih kostu-

mih. Razstavijo se v špalirju pred Gajevo soho, vso v vencih in okrašeno s paramenti, na katerih so označeni grbi vseh jugoslovanskih dežel. Grb kranjske dežele se nahaja tudi med njimi. Pogled na zbrano ljudstvo je prekrasen. Sprodaj ženstvo v narodnih nošah, v drugi vrsti Sokoli, za njimi seljaki, skratka vse, kar more Hrvat, kadar je navdušen, pokazati, vse blesteče, vse sijajno.

Akademijo otvori krapinski župnik Vukovinski. Za tem nastopi glavni govornik profesor Milčetič iz Varaždina, ki govori v imenu Jugoslovanske akademije. V kratkem oriše dobo, v kateri je jel Gaj delovati, njegove ogromne zasluge za probudo hrvatskega naroda. Oriše dalje zgodovino ilirizma, njegove uspehe in neuspehe. Kako je začel izdajati prvi hrvatski časopis, in kako je po njegovem zgledu tudi Bleiweis začel izdajati »Novice«. Omenja tudi dalje posebnih zaslug, ki jih ima Gaj za Hrvate.

Za Milčetičevim govorom, ki mu je sledilo živahno odobravanje, govori cela vrsta govornikov kratke pozdrave. Omenjamo govor, kratak, a učinkujoč, ruskega generala Volodimirova, govor Bolgara Bobčeva, ki je prav tako žel zelo burno odobravanje. Bobčev je povdarjal, da je

gače mojster v velikih številkah, ne upa povedati niti približnega števila; pač pa pove, da se je zleta udeležilo celih 250 Sokolov, od katerih je tri četrtine bilo iz Ljubljane, pri telovadbi pa jih je nastopilo celih 60, torej niti ena četrtina! To so koreniki! Rekord pa je dosegel dr. Oražen, ki je Sokolom govoril o narodnosti, češ, da želi, »da bi bil kmalu izbrisan črni madež, ki ga vidimo še danes na Trziču, da namreč v njem gospodari Nemec!« Primarha, dr. Oražen je res zelo dalekoviden, ko gre nemške madeže gledat v Trziču, na lastni pivovarni pa, ki jo je Nemcem prodal, madeža ne vidi. Da govori Sokolom o narodnosti dr. Oražen, to je tako za Oražna kakor za Sokole tako značilno, da tega dolgo ne bomo pozabili. — Potem pa »Nemški Narod« poroča, da je govoril koroški Slovenec, imena njegovega pa ne ve, ampak pravi o njem le, da je bil »eden izmed njih«, namreč Korošec! Kako strašno so ga že imeli Sokoli pod kapo, da si niso mogli niti zapomniti, imena govornika iz tiste Koroške, ki jo liberalci že tako dolgo rešujejo! Pa tudi tisti Korošci, ki hodijo na Kranjsko Sokole gledat, si bodo zapomnili, kako jih liberalci grozno spoštujejo, ko o njih govorniku vedo le toliko povedati, da je bil »eden izmed njih«! Iz »Narodovega« poročila samega se torej jasno spozna, kakšna čokolada je bila trziška sokolada in kako se meša Sokolom, ki hočejo »Orle« posnemati. Kakor mali Jožek, ki je obul očeto-ve škornje!

+ Spomin je treba našim liberalcem večkrat osvežiti, kajti kot narodno in politično breznačelna stranka se zapletajo, odkar žive, vedno v protislovja in menjajo svoja mnenja z neprekosljivo naglico. Kdo se ne spominja, kako si je »Nemški Narod« repenčil nad cesarjem, ker je Bosno anektiral, zdaj pa napada »Nemški Narod« poslanca S. L. S., da so na zadnjem shodu v »Unionu« njihovo Veličanstvo tako hudo razžalili, da bi jih bili morali zandarji uklenjene gnati v kejljo. Kakoršen list, takšni somišljeniki. Tako n. pr. liberalci zdaj kličejo vse zlodeje iz pekla zoper Orle, na pomoč, lani pa septembra je bilo drugače. Takrat je slavni gospod Wilfan, starosta gorenjskega Sokola, sam v lastni osebi šel povabit radoljiške Orle, da napravijo skupen izlet s Sokoli na Bled. Pri tej priliki je dr. Wilfan s solzami v očeh splošil Orle, kako so narodni in jih vabil v svoje naročje, češ, tako junaških, za mater Slovenijo vnetih fantov ni izlepa dobiti. Naši Orli se seveda niso vsedli na him mili dr. Wilfanovi pesmici o slogi. Pa še nedavno smo imeli priliko čuti veliko liberalcev in »Narod« sam je pisal, kako imenitno bi bilo, če bi se Sokol pomladil z Orli in upanje, izraženo od »Naroda«, da se Orli posokolijo, je bilo med liberalci splošno. Liberalci bi namreč svojega Sokola radi prezračili, ko se je v njem nabralo toliko nezavednih, kričavih in pravi sokolski ideji z brezmejno omejenostjo diametralno nasprotujočih elementov. Mi tudi dobro vemo, kako so liberalci spekulirali. Mislili so namreč, da bodo naši Orli samo veselice prirejali in kričali kakor Sokoli, vsled česar bodo svoja katoliško-demokratska načela zanemarili. Ta račun se je liberalcem seveda čisto pokvaril in ob priliki slavnosti v Kamniku so se pač najbolj slepemu liberalnemu netopirju morale odpreti oči, da so Orli zavedni, da so se izšolali v kulturnem delu za verske in narodne ideale slovenskega ljudstva in da razpolagajo z vztrajnostjo in inteligenco, kakršne med liberalci nikoli ni bilo, ni in tudi ne bo. Liberalce pa tudi jezi, ker vidijo, da ima katoliška organizacija vzgojen naraščaj, ki že danes njene vrste kot izborna izurjena rezerva napolnjuje z delavci, stoječimi v vsakem oziru na višku, dočim sestoji ves naraščaj liberalcev iz pofelna, ker vzamejo vse, kar pride. Če se liberalci mislijo še nadalje nad Orli jeziti, naj rajši takoj svojemu življenju storé konec, kajti naši Orli bodo s svojim delom dali liberalcem vsak dan zadosti povoda, da se bodo razburjali in bodo končno počili, ako se ne spametujejo in uvidijo, da je najboljša, če jezik štedijo. Saj kranjski liberalci itak preveč z jezikom delajo, kakor se je izrazil nekoč neki tržaški liberalni veljak...

+ Naraščaj, ki so ga liberalci v svojih vrstah zbrali, je tak, da celo liberalcem prizadeva skrb, kaj bo z njim. Na Laškem imajo teppiste, v Parizu apaše, na Ruškem črne stotnije, na Kranjskem pa imamo liberalni naraščaj. Za časa september-skih dogodkov so se iz teh vrst rekrutirali najboljši pobijalci tujih šip, ob priliki konflikta s Srbijo so fantalini v vsakem kotu otročje demonstrirali zoper Avstrijo, zdaj pa zopet delajo štafajo Hribarjevi stranki, ki je v najnovejšem času zažarela ljubezni do habsburške hiše in — Bilinskega. Politični in moralni anarhisti v liberalnem naraščaju preté liberalne organizacije, ki itak ne reprezentujejo veliko duševnega kapitala, tako posiroveti, da jih bodo končali, ako modrejši liberalci ne napravijo sami redú. »Gorenjec« uvideva nevarnost, ki jo predstavlja vse mladostne nežnosti

in blagosti čisto oropani liberalni naraščaj, in zato 14. avgusta pozivlja liberalce, naj začno kulturno delati. Kam pa pridemo, če se ne neha to podivljevanje in če mlade horde preplavijo javnost? Kako pa je z mladino, ki je pri Sokolu, kateri nikakor noče veljati za liberalno organizacijo, o tem nas poučuje vsak javni nastop tega društva. Pretečeno nedeljo so se Sokoli šli prekopicovat v Trziču. Zvečer vstopi v železniški voz, v katerem je bila zbrana sama sokolska mladež, naš somišljenik, ki je imel Orlov znak. Ta okolnost je v vozu zbrane Sokole tako razburila, da so začeli klatati in zmerjati. Učitelju Jakliču iz Radoljice Orlov znak posebno ni ugajal in je vpil: »Ta ima križ, je čuk!« Gospod Jaklič je menda na križ zato tako hud, ker ima kot učitelj dolžnost mladino poučevati verskonravno na temelju krščanstva, ko je njegov znak je križ — kaj ne?... Skratka Sokoli so proti našemu somišljeniku tako nastopili, da se je k slednjemu vsedel načelnik loškega Sokola in mu dejal: »Do Škofje Loke vas bom jaz varoval, da se vam nič ne zgodi!« Sokol mora varovati ljudi pred Sokoli — ali se je to že kdaj čulo? V Kranju je naš somišljenik izstopil in tu ga je, ko ni užival več varstva, neki Sokol sunil; ko se je pa naš somišljenik obrnil, da reagira, se je sokolič skril! »Gorenjec« naj prihodnjo soboto zopet napiše članek o potrebi kulturnega dela med Sokoli — za Trzič prvi ni nič izdal, morebiti se bo kultura dotaknila Sokolov pri kakem drugem zletu.

+ Največ Nemcev je gledalo sokolsko telovadbo v Trziču. Kaj bi ne? Saj je na njej govoril njihov dobri prijatelj dr. Oražen. Nemci so si pač mislili, da smejo brez škode gledati sokolsko postavljanje, ko so Sokoli, ki imajo za staroste Hribarja in Tavčarja, Nemcem najmanj nevarni. Šveflanje sokolskih govornikov v Trziču je ondotne Nemce uverilo, da bodo še dolgo gospodari Trziča.

+ Orlom hočejo Sokoli biti povsem enaki. Zato so v Trziču naročili tri govornike, nekega brata Marinka, Oražna, v imenu Korošcev pa je govoril »eden izmed njih«. Kje bi še bil naš Orel, če bi imel take slabe govornike! Mi bi takoj izključili vsakega brata, ki bi opletal take otrobe, kakor omenjeni trije. Dr. Oražen je bil posebno slab, ker je krvavo manšeto doma pozabil.

Na Brezje!

Tisoči in tisoči katoliških Slovencev romajo vsako leto v slovenski Lurd Mariji Pomočnici. Ni ga skoraj Slovenca, ki bi mu ta božja pot ne bila priljubljena, ki bi ne iskal na Brezjah večkrat v življenju tolažbe in pomoči nebeške Matere. Nanjo zaupa slovensko ljudstvo. Njej se hoče priporočiti tudi slovensko krščansko učiteljstvo, da ne omaga v težkih borbah sedanjega življenja.

Na lanskem tako krasno uspelem shodu »Slomškove zveze« v Bohinjski Bistrici se je sprožila želja, naj bi bilo letošnje glavno zborovanje na Brezjah. Odbor se je o tem posvetoval ter je nasvetovanemu predlogu pritrdil. Naša velika skupščina bo torej na Brezjah v četrtek, dne 2. septembra.

Odbor zatrdno pričakuje, da se udeležijo zborovanja vse članice in člani naše zveze; poleg teh pa vabi tudi vse svoje prijatelje. Svobodno naj se pridružijo tudi tisti, ki nam sicer niso nasprotni, pa imajo polno predsodkov, nabranih v nam sovražnih časopisih in v družbah, v katerih so prisiljeni živeti. Prijatelji, pridite in oglejte si naš zbor od blizu! Prepričali se boste, da ste v zmoti, da ste nas krivično presojali.

Ne smemo prikrivati, da je še velik del slovenskega učiteljstva izven našega tabora; toda malo, malo jih je, ki bi se nas izogibali iz prepričanja, saj je znano, da se povečem vsi neslomškarji drže v rezervi »radi ljubege miru«, iz komoditete, iz neumljivega strahu, ker nimajo poguma javno priznati, da niso liberalci. Učiteljstvo naj pomisli, da ogromna večina našega ljudstva obsoja vse one, ki se postavljajo v vrste nasprotnikov katoliških Slovencev, ki niso v krščanskem taboru.

Organizacija naša je kremenita, saj je prišla na površje po ljutih bojih, saj ima neomajno podlago v katoliških načelih. »Slomškova zveza« je nastala v burnih časih tedaj, ko so hoteli ves učiteljski stan vpreči v liberalni jarem. Ali uprav z ustanovitvijo naše zveze smo hoteli pokazati vsej javnosti, da ne maramo sprejeti jarma duševnega nasilstva. Ej, kako je takrat zahrumelo! Iz vseh kotov so švigale strele in puščice, od zgoraj pa se je usipala nemilost... In strli, zadušili bi nas bili tedaj, ko bi naša organizacija ne imela zaslombe pri našem ljudstvu. — Tisti viharji in gromovitni časi so — hvala Bogu — minili! Tudi za nas je prišlo solnce prave svobode. Ko si je ljudstvo izvojevalo politično zmago, smo se okrepili tudi mi. Sedaj pa lahko brez strahu povemo, kaj smo, prosto lahko izražamo in povdarjamo svoja načela. In ko bomo na Brezjah

zbrani, ko se bomo poklonili nebeški Materi Mariji, bo marsikomu priklopila iz srca topla zahvala, ker nam je Bog dal dovolj moči, da smo vztrajali toliko časa v težkih borbah, a prosili ga bomo tudi, da blagoslovi delo »Slomškove zveze« na korist našega stanu in našega naroda.

Tovariši in tovarišice — brez strahu na plan!

× × ×

Dnevni red občnega zbora »Slomškove zveze«.

ki bo dne 2. septembra ob 10. uri dopoldne na Brezjah v Gabrijelčičevem salonu.

1. Poročilo odbora.

2. Predavanja.

a) O poeziji v ljudski šoli in njenem estetiškem vplivu na učenca. (Dr. Janko Bezjak, gimnazijski nam. ravnatelj in šol. svetnik v Ljubljani.)

b) O reformi deželnih šolskih zakonov. (Ivan Bregar, nadučitelj v Gornji Šiški.)

c) Eksperimentalna pedagogika. (Evgen Jarc, gimn. profesor in deželni odbornik v Ljubljani.)

3. Slučajnosti.

Pred občnim zborom ob 9. uri bo za udeležence sv. maša v Marijinem svetišču. Petje bodo oskrbeli zborovalci.

Skupen obed bo ob 1. uri popoldne v Gabrijelčičevi restavraciji, kjer bo na predvečer prijateljski sestanek onih udeležencev, ki pridejo na Brezje že prejšnji dan.

Prenočišče bo lahko vsakdo dobil, ako se poprej prijavi tajniku S. z. nadučitelju I. Štruklju v Dobrepoljah.

Dobrepolje, dne 1. avgusta 1909.

Ivan Štrukelj,

t. č. tajnik.

Fr. Jaklič,

t. č. predsednik.

Dnevne novice.

+ Za obstrukcijo. Na shodu g. poslanca Piškega dne 15. avgusta v Gornji Polskavi so se z burnim odobravanjem sprejele med drugimi tudi te-le resolucije: 1. Dne 15. avgusta v Gornji Polskavi zbrani volivci izražajo poslanca »Slovenskega kluba« popolno zaupanje za njihov srčen nastop proti sedanjí vladi in odobravajo obstrukcijo popolnoma. Volivci želijo, da vztrajajo poslanci v boju proti nam sovražni vladi in pozivljajo vse slovenske poslance, da so v njej edini. — 2. Volivci odločno pozivajo poslance, da ne dopustijo raznih pogodb z drugimi državami v škodo ubogega kmečkega stanu, če ne da država z raznimi naredbami, kakor so kmetijske šole, znižanje davkov itd. prepotrebne odškodnine. — 3. Volivci zahtevajo od vlade, da sprejme 50 odstotkov ljudskošolskih bremen in nam da slovensko vseučilišče v Ljubljani.

+ Puščoba in žalost se te dni vlačijo po Mariboru — brez običajne reklame so se namreč v njem zbrali največji betežniki na slovenski zemlji, liberalni učitelji. Kje so pač tisti časi, ko so ti don Kišoti kranjskega liberalizma ponosno jahali svobodomiselnost rozinanto, odpravljali dogme, slovenskemu ljudstvu s svojimi govori v duhu odpirali glave in vanje vlivali papirnaté toke svoje gostotekoče modrosti? Danes veje mraz in zija dolgočasná melanholija iz podrtin Ganglovega Jeruzalema; prazni meh liberalno-učiteljske frazarije, prej napihnjeni po protekciji višjih oblasti, se je zgrbnčil. Danes liberalni učitelji samo še tožijo in ogledavajo drug drugega rane. Tovariš Pesek, ki je pred leti v ljubljanskem »Narodnem Domu« oznanjal, da bo slovensko ljudstvo skoraj raztrgalo rimljanske verige, zdaj kranjskim kolegom pripoveduje, kako krvavo je bil liberalni učiteljski agitatorični štab pri zadnjih štajerskih volitvah tepen, kranjski pa se saj s tem tolažijo, da so bili že večkrat. Slovenska javnost se za zborovanje Zavezarjev še nikoli ni tako malo brigala kakor letos in celo poročila o »skupščini« v »Narodu« in »Narodnem Dnevniku« se beró kakor tista Jenkova o mačku, ki se je obesil. Zato se kaj smešno slišijo tiste štiri Ganglove resolucije, ki pravijo, da 1. Del. zborovanje najodločnejše protestira proti persekuciji sloven. učiteljstva na Kranjskem, ker je to protizakonito in demoralizujoče ter učiteljstvu moralno in materialno škoduje. 2. Izreka tovarišem, ki so bili iz politične strasti klerikalcev disciplinirani, svoje simpatije obžudujejo junaštvu, s katerim prenašajo preganjanje. 3. Pozivlje učiteljstvo, naj ostane čistega značaja, ob katerem se razbija vsak terorizem. 4. Pozivlja vse poklicane, korporacije, naj na podlagi državne »osnovne« in šolskega zakona čuvajo materialni in moralni položaj učiteljstva. — Zdaj se bo pa svet podrli, kranjski deželni šolski svet se bo razpuštil in »preganjani« učitelji bodo dobili posebno dosmrtno »persekucijske« doklade. Kajti — Gangl je govoril, Zevs je zagrmel. Liberalni učitelji sami ne verjamejo da bodo njihove mariborske punktacije

zamogle zakonite zastopnike in zastope slovenskega ljudstva odvrniti od objektivnega postopanja po besedilu in duhu zakona, niti si ne morejo domišljevati, da jih bo slovensko ljudstvo drugače gledalo in njihovo delovanje drugače sodilo kakor je dozdaj. Slovensko ljudstvo hoče krščanskih učiteljev, ki bodo ljudski naraščaji izobrazovali — svobodomiselnih hujšakač ne spadajo v šolo. Zato bi bilo veliko boljše, če bi bili liberalni Lazarji v Mariboru sklenili svoj testament, ne pa širokoustne resolucije, za katere se ljudstvo zmenj menj kot za lanski sneg.

+ S. K. S. Z. za Štajarsko je pri Gajevih slavnostih v Krapini zastopal dr. Hohnjec.

+ Hribar je prvi položil v Krapini »v imenu Slovencev« venec na Gajev spomenik. V venec je bila vpletena pogodba z Nemci. Manjkalo je samo še Ploja in Bilinskega, da bi bila trojica mlačnih Slovanov, kakor jim je rekel »Narod«, popolna. Baron Rauch je za Hribarjevo navzočnost prepóžno izvedel, drugače bi bil tudi prišel v Krapino, ker ravno zdaj išče pravnega voditelja za svojo vladno stranko.

+ Objektivna Bienenrthova vlada. Oficijski »Triester Tagblatt« dela reklamo za nemški »Schulverein« s tem, da priobčuje izkaze za Roseggerjevo zbirko. V čverajšnji številki piše n. pr. sledeče: Števílo podpisateljev gradbenih kamenov za Roseggerjevo zbirko napreduje, kljub takozvani tihí dobi, dnevno tako, da je dosedaj zagotovljenih že 378 gradbenih kamenov (Bausteine). Zivahno pospešujejo stvar hranilnice posamičnih mest. Tudi iz Nemčije prihajajo v zadnji dobi ponovno podpisi. — Tako je opravičena nada, da bo število 1000 gradbenih kamenov doseženo do občnega zbora nemškega šolskega društva prihodnjega leta. To bi bil najlepši dar za tridesetletnico, ki jo bo praznovalo društvo v prihodnjem letu. — Kdo bi smel kaj prigovarjati, ako bi tako pisal kak nemški list! »Triester Tagblatt« je pač pisan v nemškem jeziku, ali obenem izraža ta list tudi mnenje c. kr. vlade, ki kaže torej javno in očitno, da hoče pospeševati germanizatorične tendence c. kr. vlade, da je torej — nemška. Kdo zna, kaj še vse doživimo v dobi Bienenrthove »objektivnosti« ?!

+ Splošnega avstrijskega katoliškega shoda menda ne bo, ker se ga Slovenci in Čehi ne udeležijo. Nameravajo začetkom novembra prirediti le nemški katoliški shod z istim sporedom.

+ »Mladost« izide ta teden.

+ »Laibacher Zeitung« se ima kot uradno glasilo deželne vlade strogo držati krajevnih imen in napisov, kakor se officijelno imenujejo. Čeprav pa so ljubljanski ulični napisi že precej časa samoslovenski, rabi »Laibacher Zeitung« še vedno »Wiener Strasse«, »Franz Josef Strasse«, »Römerstrasse«, »Kongressplatz« itd., torej imena, ki nič več ne obstojajo. Teh imen mi nič več ne poznamo, najmanj pa jih smejo poznati uradi, oziroma njihova glasila. Zato opozarjamo vlado, naj odredi, da bo uradništvo njenega lista postopalo strogo tako, kakor zahteva zakon in ulice tako imenovali, kakor se imenujejo officijelno. Ljubljanski Nemci in njihovo nazivanje ulic za vlado nima biti merodajno.

+ Tak mora biti avstrijski častnik! Nemci in posilnemci v Trbižu se zelo jezijo, ker je podpolkovnik in poveljnik ondotnega petega lovskega bataljona, gosp. Jos. Havfar, prepovedal častnikom udeležiti se dne 11. avgusta velike sulferjanjske veselice. Napovedati mu hočejo baže bojkot, ker je ukrenil edino pametno, da je c. kr. vojaštvu prepovedal udeležiti se hujškarji proti Slovincem, ki tvorijo lep del trbiškega prebivalstva.

+ Profesor g. F. Vajda v Ljubljani je imenovan za profesorja na mornariški akademiji na Reki.

+ Jasnit se vendarle začena v mnogih nemških krščanskih krogih. Tako n. pr. krščansko-socialni »Kärntner Tagblatt« piše za pravičen narodnostni sporazum v Avstriji, ker so iz vseh kotov prilezli hujšakači, kakor je n. pr. Mahek, ki je še nedavno splošno slovel kot »dummer August von Steiermark«, zdaj pa vodi kravale in daje Nemcem parole. — Od spoznanja do poboljšanja je navadno le en korak, zdi se pa, da je za mnoge politična in kulturna enakopravnost Slovencev še vedno jako trd oreh.

+ »Narodni Listy« objavljajo »Slovenčev« članek glede na nemška nasilstva proti Čehom na Dunaju.

— Učitelj F. Trost, dosedaj suplent v Spodnjem Logatcu, pride za provizoričnega učitelja v St. Rupert, gdčna. M. Kersnik pa, ki je službovala v Zgornji Šiški, pride na Ig.

— Cecilskemu društvu v Ljubljani je naučno ministrstvo za vzdrževanje orglarske šole dalo 800 kron podpore.

— Utonil je v soboto v Kočevju v Rinzi sin trgovca Franca Loja.

— 500 kg težak kos železa je padel v tovarni na Javorniku na Gorenjskem v ponedeljek zjutraj na 24 let starega tovarniškega delavca Andreja Smoleja s Koro-

ške Bele in ga ubil. Zapušča bolno ženo in tri otroke.

+ **Strah pred Slovenci** se loteva zdaj čimdalje bolj vseh nemških krogov. Verganijev »Deutsches Volksblatt«, ki sicer ni ne oficijelno, ne oficijozno krščansko-socialno glasilo, pa se v teh krogih zelo bere, se je celo tako daleč povzpelo, da Nemcem svetuje, naj Slovence sploh k nobeni splošni katoliški prireditvi ne vabijo, češ, Nemci bomo vse že sami opravili. Vemo, da je le malo zaslepljenec, ki bodo temu pisanju pritrdili, ali značilno pa je vendar, kako se nas vsa nemška krila nepopisno boje. Gospodu Verganiju nadalje tudi ni prav, da uživajo voditelji katoliških Slovencev še vedno velik ugled in da so tako pri volivni reformi, tako zdaj, ko se je šlo za bosanskega kmeta, stali v ospredju. Ključ krščanskim Nemcem, naj nam odtegnejo svoje simpatije. Mi bi pa »Deutsches Volksblatt« prijazno opozorili, da to, kar katoliški Slovenci imamo, smo si z vstrajnostjo in inteligentnostjo sami priborili. Z nami je naš ugled vzrastel, z nami bo padel, ako ne bomo več delali. Da ga pa ne bomo izgubili, za to bomo že skrbeli, kakor tudi, da ideale krščanstva in demokratstva zasledujemo skupno z vsemi poštenimi elementi v Avstriji. Tega ne bo ne nam, ne drugim, ki z nami simpatizujejo, g. Vergani mogel zabraniti!

— **Pozor!** Od 30. avgusta do 4. septembra se vrši v kamniških planinah (od Grintovca do Ojstrice in v predgorji) lov na divje koze. Občinstvo se tedaj vljudo prosi, naj v tem času opusti lovo po kamniških planinah, da se ne zgodi kaka nesreča in se ne moti lov. — Vodstvo lova kneza Windisch-Grätz.

— **Weibelova cerkevna pušica** se je v cerkvi Zalostne Matere božje na Gori pri Mokronogu izvrstno obnesla. Tat Trtnik, katerega so ujeli na Trebelnem, je poskušal tudi na Gori svojo umetnost. Vtaknil je limanico v pušico, a venkaj ni dobil nič, nož v pušici je limanico narezal, objednem se je sprožil na pušici napis »tat«. Niti vinarja ni dobil! Najtopleje priporočamo vsem pušice Weibela iz Ljubljane.

— **Lepo posestvo**, domačija bivšega cerkovnika, organista in župana na Črnučah, je prodano. Kupil je ljubljanski krčmar Bevc za 24.800 K.

— **Povezili** je vlak ob pol treh jutraj v Kranju Janeza Bajzelja iz Strazišča.

— **Profesorji** dr. Kušar, Franc Komatar in ravnatelj Wiesthaler so dobili za leto 1909/10 dopust, da spišejo slovenske učne knjige.

Štajerske novice.

š **Umrl** je sinoči v Mariboru šolski svetnik gimnazijski profesor v pokolu Janez Majciger. Pogreb bo v sredo popoldne ob peti uri.

š **Imenovanje**. Cesar je imenoval namestniškega svetnika in vodjo okrajnega glavarstva Maribor grofa Matija Attemsza za dvornega svetnika ad personam pri namestništvu v Trstu. — Na njegovo mesto pride baje celjski okrajni glavar baron Müller, v Celje pa ptujski glavar plem. Schleussenburg.

š **Nakup posestva za gospodinjstvo** šolo. Katoliško podporno društvo v Celju, pri čigar odboru so združeni Slovenci in kojega udje so po celem Spodnjem Štajerskem, vzdržuje že desetletja edino slovensko deklisko šolo za Celje in okolico. To šolo vodijo č. šolske sestre iz Maribora. V zavodu je osemrazredna dekliska šola z internatom. Dekleta iz internata obiskujejo ali omenjeno ljudsko šolo ali pa gospodinjški kurz za kuhanje, pranje, pletenje itd. Naval na ta gospodinjški kurz, ki se še v javnosti pravzaprav niti imenoval ni, je bil tako velik, da se je katoliško podporno društvo odločilo preskrbeti pravo gospodinjstvo šolo, kakor so že drugje v navadi. V ta namen je kupilo veleposestvo »Engel« na Teharijih. Pri gospodarskem poslopiu tega posestva z lepim gradičem je še tudi soba, kjer je bila pisarna teharskih plemičev. Posestvo samo tudi še ima pravice teh plemičev. Tukaj ustanovi kat. podporno društvo, ako dobi zadostnih podpor, gospodinjstvo šolo, ki bi jo vodile šolske sestre iz Maribora, ki imajo že več enakih šol, zlasti na Kranjskem. Občinstvo se opozarja na to, da je gospodarsko podjetje in prosi za zdatne podpore, da se ideja prej udeleži.

š **Iz šolske službe**. Profesorja Ivan Kavšek in Anton Jošt v Celju sta pomaknjena v osmi činovni razred. — Na petrazrednicah v St. Lovrencu nad Mariborom in St. Lenartu v Slov. gor. je izpopolniti definitivno, oziroma provizorično po eno učno mesto drugega plačilnega razreda. Prošnje je vložiti do 31. avgusta krajnemu šolskemu svetu v St. Lovrencu nad Mariborom, oziroma onemu v St. Lenartu v Slovenskih gorah.

š **Iz davčne službe**. Davčni oficijal Hinko Drofenik v Mariboru in davčni asistent Franc Bikošek v Konjicah sta medsebojno prestavljena.

=====

Ali ste že odposlali na položnici dar za sklad obmejnih Slovencev? Nabirajte, odpošiljajte! Nobena položnica naj ne ostane neizpolnjena! ::

=====

Ljubljanske novice.

22. AVGUSTA
v nedeljo

se udeležijo vsa naša ljubljanska in okoličanska društva velikega ljudskega tabora NA KORIST OBMEJNIH SLOVENCEV na Viču.

Za to slavnost so se priglasila že društva in Orli iz St. Vida, D. M. v Polju, Logatca, Borovnice itd., itd., tako da bo gotovo uspeša impozantno in pokazala, kako bje našim ljubljanskim in okoličanskim somišljenikom srce za obmejne brate. Tem lepša bo veselica, ker bo združena z

JAVNO TELOVADBO

vrlih Orlov, ki so naš ponos in nada za bodočnost. Veselica se vrši v prostorih gospoda Pavliča (po domače Merčnika) čisto zraven župne cerkve. Nekaj posebnosti prijetnega, kar bo gotovo vsakega gosta vzradostilo, je to, da je gospod Pavlič otvoril krasni gozdiček od Gradaščice, ki dozdaj občinstvu ni bil pristopen. Ondi bodo sedeži, gostilna tudi za abstinence, umetni ogenj, koriandoli, zrakoplov itd. Somišljeniki, 22. avgusta se zberemo vsi na Viču!

lj **Rojstni dan cesarja** se bo praznoval na običajen način. Današnje retreto in obhod po mestu napravi neka vojaška godba, koje proizvajanja pa Slovenci nič ne brigajo. Jutrišnje slavlje sestoja iz sv. maše ob pol 8. jutraj na Sodobniškem trgu, ki ga glasilce naše vlade zaznamuje z »Gerichtplatz«. Maši prisostvuje garnizija, ki bo pred brigadirjem L. Können defilirala. Ob 10. uri je za cesarja slovesna maša v prestolnici.

lj **Na cesarjev rojstni dan**, v sredo, 18. t. m., torej jutri, nastopi na vrtu hotela »Union« (pri slabem vremenu v dvorani) celi ensemble dobroznane družbe Wollner, ki je že od pretečene sobote tu in je s vojimi nastopi občinstvo zelo zadovoljila. Gospod Wollner je pač umetnik, ki mu uspeh ne more izostati. — V sredo bo prednašal svoje najnovejše recitacijske točke. Na programu so tudi koriandoli in plesni venček. S tem se družba poslavlja.

lj **Prvi bataljon 17. pešpolka** je odkorakal včeraj na vojaške vaje.

lj **Upor v garnizijskem zaporu**. Včeraj proti večeru so se uprli v garnizijskem zaporu kaznjenci. Razbili so vse, kar so mogli, posode, vrata itd. Kaznjencev je okrog 40; domača straža ni zadostovala, tako da so morali poklicati asistenco 27. pešpolka. Vzroka nismo mogli dosedaj poizvedeti, mislimo pa, da morajo vladati v garnizijskem zaporu prav idealne razmere. Govorilo se je nekoč, da je imela tam glavno besedo soproga prejšnjega profosa Vendelina Wiszta, katerega je pred več dnevi zadela mrtvoud in ki leži sedaj v vojaški bolnici. — Lepo in prijetno v garnizijskem zaporu ni — pošten človek bi v njem ne zdržal 48 ur, priznati pa tudi treba, da so med kaznjenci nekateri pravi tipi, kar dobro vedo vsi prostovoljci 27. pešpolka, ki so kedaj bili v zaporih za poveljnik straže. Res pa je tudi, da je soproga prejšnjega profosa razvila v zaporih pravcati protekcijski sistem.

lj **Majorju Breindlu** pri 27. pešpolku niso slovenski glasovi všeč. Dne 7. avgusta je obhajal 17. pešpolk spomin bitke pri Jajcu. Pri maši bi bil imel nastopiti pevski zbor, ker je ravno več učiteljev pri vojaški izučbi. Poveljnik bataliona, major Breindl, pa s tem ni bil zadovoljen. Videl je rajši, da slavni spomin domačega, slovenskega polka povečuje nemška godba tujega polka kot pa slovenski glasovi naših mož.

lj »Slovensko planinsko društvo« opozarja, da so docela neutemeljene vesti, da bi bili poti skozi Vrata na Triglav zaprti ali poškodovani, oziroma, da bi Aljažev dom v Vratih ne bil oskrbovan. Kakor smo že večkrat naznanili po časopisih, je gospod dr. Slajmer dal »Slovenskemu planinskemu društvu« svojo vilo poleg podtega Aljažvega doma za leto na razpolago za turistovsko zavetišče; vsled tega je naša postojanka Aljažev dom v dr. Slajmerjevi vili in v stari Aljaževi koči prirejena ravno tako, kakor prejšnja leta za prenočevanje in pogostitev turistov in izletnikov. Oskrbnik je tudi letos gospod Dobišek, in Aljažev dom je tudi letos založen z najboljšimi živili, posebno tudi s svežim mesom in drugimi svežimi jestvinami. Stavba novega Aljažvega doma

se je že začela in kdor se zanima za našo postojanko v Vratih, naj ne zamudi prilike, poleteti v Vrata. Potj iz Vrat na Triglav so v najboljšem stanju; čisto nepoškodovana je stara pot čez Prag, naša nova Tomiškova pot pa je letos še dodatno zavarovana in posebno za nastop pripravna; kdor torej želi posetiti Triglav, naj brez skrbi potuje skozi Vrata. Povečanje Triglavske kočje bode kmalu dovršeno; delo bo jako lepo in solidno in pričakovati je, da bo otvoritev mogoča že 5. ali 8. septembra.

lj **Gospa Lina Kreuter-Gallé** je svojo hišo prodala gospodu Josipu Rojini, krojaškemu mojstru. Gospa Kreuter-Gallé, ki je odločna Nemka in bi, kar se narodne zavednosti tiče, še danes lahko premnogim »narodnim damam« za visok zgled služila, je svojo posest Slovincu le s težkim srcem prodala.

lj **Velika nesreča**. Ko se je 38-letni posestnik Jakob Jerančič iz Dobrunj peljal od »Rdečega križa« čez železniški prelaz na barje, se mu splaš konj in snameti sprednji kolesi. Pri tem je Jerančič omahnil z voza in padel pod os. V tem mučnem položaju ga je konj vlekla kakih 120 metrov pod osjo naprej, ter ga silno poškodoval. Na rokah mu pri prstih štrle kosti iz kože, glavo pa ima zadaj popolnoma olupljeno. Konja so nato ustavili, ponesrečenca pa, ki je bil popolnoma nezavesten, je zdravnik g. dr. Illner za silo obvezal, potem so ga pa odpeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

lj **Pasji kontumac** je za občino Šmarje pri Ljubljani razveljavljen, ker se od meseca aprila ni tam pojavil noben slučaj stekline. Kdaj bo pa v Ljubljani? Tu traja kontumac že leto dni.

lj **Pobegnil** je 18-letni mesarski vajenec Jožef Gregl, rodом iz Bukovja pri Brežicah, potem ko je svojemu gospodarju pomeveril 22 K denarja pod pretvezo, da si nabavi obleke. Odpeljal je tudi kolo, na katerem je še 14 kron dolga.

lj **Nesreča**. Dne 16. t. m. se je zgodila pri mlatitvi v Marijinšču v Ljubljani strašna nesreča. Delavcu Karlu Nahtigalu, ki je podajal snope v mlatilni stroj, je po neprevidnosti padel slannik v mlatilni stroj med kolesja; Nahtigal je naglo posegel za njim, a v istem trenutku so mu pograbil kolesa obe roki ter mu odtrgala desnico pod komolcem in levico pod ramno. Ranjenca so hitro prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

lj **V spanju okradena**. Ko je v soboto ponoči na dvorišču hiše št. 3 na Žabieku nek delavec vinjen zaspal, je nek uzmovič porabil to priliko in mu vzel iz žepa srebrno uro. Nek drug ponočnjak je pa počival pri kapelici v Osojni ulici in tudi temu je izginila iz žepa srebrna ura s črkoma M. P. in niklasta verižica. Oba tata sosedaj še neznana. Aretovan je bil predvečerašnjim 20 let stari hlapec Franc Pravst, ker je svojemu gospodarju Maksu Zalokarju prodal za 15 K drož in z denarjem pobegnil. Pravsta, ki je zasledovan tudi zaradi drugega delikta v policijski tiralnici so izročili sodniji.

lj **Mestni zglasevalni urad** je v sredo dne 18. t. m. zaradi čiščenja uradnih prostorov za stranke zaprt. Izvzeti so resni in neodložljivi slučajji, na kar se občinstvo pravočasno opozarja.

lj **Pevski zbor »Ljubljane«** ima danes zvečer točno ob osmi uri skupno vajo, na katero opozarjam še enkrat vse v Ljubljani bivajoče člane in članice. Pridite polnoštevilno. — Pevovodja.

lj **Zgubila** se je železniška legitimacija južne železnice s fotografijo, glasečo se na ime Josip Pirc, abiturient. Kdor bi jo našel, naj jo pošlje na naše uredništvo.

lj **Izlet poljski v Ljubljano**. Akademski umetniški klub: »Ljubitelji klasične drame« v Krakovu priredi izlet v Ljubljano. Pridržitjo se jim tudi drugi krogi. Izlet je proračunan na štiri dni, dva dni v Ljubljani in dva dni si ogledujejo Kranjsko. Prihod je dne 23. septembra. V deželnem gledišču bodo igrali poljsko klasično dramo »Masepa«, Julija Slovackega in šaloigro »Kraljevič Vladislav« Šujskega.

lj **Celotni orkester** »Slovenske Filharmonije« koncertira jutri v hotelu »Tivoli« od pol šeste do pol osme ure zvečer pod vodstvom koncertnega mojstra gospoda Markuzija in od pol devete do pol enajste ure pod vodstvom gospoda kapelnika Talicha. Vstop prost.

lj **Stavbinsko gibanje**. Nova moderna hiša z vrtom, št. 146, je napravljal v Novem Vodmatu. Potrebni kapital 3000 kron.

lj **Na oklicih so**: Rudolf Kaiser, bančni uradnik, z gđno. Gabrijelo Herzmansky; Ivan Hladnik, poslovodja, z gđno. Ano Dolžan; Jožef Zigon, sodar, z gđno. Mehtildo Kokali; Jožef Čokeš, kovač, z gđno. Marijo Erjavec.

lj **Modna trgovina P. Magdič**, Ljubljana, prosi uljudno dotično črno oblečeno gospo v spremstvu enega moškega, katere je v petek dne 13. t. m. proti poldnevni pomotoma vzela en zavitek, v katerem je bilo 8 metrov blaga in 1 računica, zatem ena črna površna jopa, kar je bilo vse last poleg stoječe gospodične, da bi vse to na stroške trgovine po pošti takoj vrnila, ker

je dotična gospa dobro znana in bi se s tem izognila neugodnim posledicam.

Naročajte „Slovenca“!

Telefonska in brzojavna poročila.

SLOVANSKA UNIJA VZTRAJA V NAJODLOČNEJŠI OPOZICIJI.

Dunaj, 17. avgusta. Slovanska Unija je v svoji današnji seji po dvehurnem posvetovanju sklenila, da

1. proti vladnemu sistemu slejkoprej vztraja na stališču najodločnejšega nasprotstva in s sedanjim vladnim sistemom ne stoji v pogajanju.

2. Sklep glede taktike v nastopu zoper vlado si Slovanska Unija pridržuje do sklicanja državnega zbora.

3. Slovanska Unija se udeleži konference Glabinskega.

4. Slovanska Unija zahteva, da se dá jeseni deželnim zborom na razpolago zadostni čas za zasedanje.

5. Na predlog poslanca Choca Slovanska Unija najodločnejše obsoja nečuvne persekucije, ki se vrše proti Slovanom na Nižnjem Avstrijskem in od vlade najenergičnejše zahteva, da slovanske minoritete izdatno štiti.

Dunaj, 17. avgusta. Vsled sklepov Slovanske Unije se splošno s skoroda matematično gotovostjo sodi, da akcija Glabinskega ne bo imela najmanjšega uspeha.

Dunaj, 17. avgusta. Slovanska Unija je sklenila posvetovati se v eni prihodnji seji glede vstopa Rusinov v Slovansko Unijo. Današnje pomembne seje Slovanske Unije se je udeležil rusinski poslanec Romančuk.

ITALIJANSKO VSEUČILIŠKO VPRAŠANJE. SPORAZUMLJENJE MED ITALIJANI IN NEMCI?

Trst, 17. avgusta. »Edinost« piše glede na vest lista »Zeit«, ki jo je tudi »Slovenec« komentiral in obenem izjavil, da poslanci S. L. S. ne bodo nikakor pustili, da bi Lahji z Nemci kaj glede laškega vseučilišča zbarantali, sledeče: »Te dni je prinesla dunajska »Die Zeit« in za njo mnogo drugih listov vest o nekih — kakor se je naglašalo — srečno uspehi pogajanjih med Italijani in Nemci ob posredovanju tržaškega namestnika samega. — Glasom te vesti je došlo do sporazumljenja v tem smislu, da Italijani privole, da se v Trstu osnuje še en nemški gimnazij in da bo trgovska akademija, ki je doslej le laška, laška in nemška, zato pa Nemci ne bodo več nasprotovali osnutju italijanskega vseučilišča v Trstu. Od več strani nas vprašujejo, zakaj nismo odločno nastopili proti takemu, Slované jednostavno prezirajočemu reševanju italijanskega vseučiliškega vprašanja? Odgovarjamo, da se nam navedbe v navedeni vesti dunajskega lista zde tako gorostasne, da jim jednostavno ne moremo verjeti, dokler ne bodo potrjene od avtoritativne strani načinom, ki ne bo dopuščal nikakega dvoma.«

STALIŠČE TRŽAŠKIH SLOVENCEV NAPRAM AKCIJI GLABINSKEGA.

Trst, 17. avgusta. »Edinost« piše z ozirom na akcijo Glabinskega: »Priznavamo, da bi bilo v interesu dežel in ljudstva, ako bi parlament deloval. Vendar priporočamo našim poslancem, naj bodo previdni. Brez zdatnih koncesij — nikakega parlamenta! To mora biti naše geslo!

STAVKA NA ŠVEDSKEM.

Stockholm, 17. avgusta. Neorganizirani delavci, 80.000, so se v nedeljo zvečer prijavili na delo. Delati je tudi pričelo veliko organiziranih delavcev.

BOJEVITOST NA BALKANU.

Belgrad, 17. avgusta. V Belgrad je došlo jako veliko vojnega materijala, osobito dinamita za izdelovanje bomb. Minuli teden je došlo iz Belgije 2.000.000 in iz Franske 1.000.000 patron. Za dobavo 48 baterij brzostrelnih topov Srbski se pogajate neka nemška in eka francoska tvrdka. Nemška zahteva 72.000.000, Francoska le 50.880.000 frankov.

Carigrad, 17. avgusta. Ob grško-turški meji komaj krote vojno navdušenje. Turški kmetje so uropali pri Trikali 250 na Grškem 250 ovac. Protigrški bojkot vedno bolj narašča.

Atene, 17. avgusta. Vlada je vpoklicala pet rezervnih razredov. Vse torpedovke so pripravljene. Grki iščejo pri avstrijskih finančnih podjetjih posojila, pa ne najdejo pripravljenih src in žepov.

OTOK ZELENIKA SE POVRNE SRBIJI.

Belgrad, 17. avgusta. Otok Zelenica, katerega so zasedle avstrijske čete, se izroči Srbiji nazaj. Obenem izreče avstrijsko-ogrsko vlada obžalovanje radi dogodka.

AVSTRO - OGRSKA - HRVAŠKA.

Bilinski vzdržuje svoj prvotni finančni načrt. — Cesar je 16. t. m. zasljal av-

strijskega pariškega poslanika grofa Khevenhüllerja. — Bienenrtha zasliši 19. t. m. Wekerle v Ljubljani ne bo zaslišan. — V nedeljo so Nemci priredili na Dunaju še več manjših protičeških demonstracij. Kakih 200 vsenemških mladičev se je izprehajalo po 18., 16., 17., 18. in 19. dunajskem okraju, kjer so si hladili svojo po prekokani noči prevročo kri. Pred češkimi gostilnami so klicali svoj običajni piu. Druga skupina je metala kamne na Čeha, ki so imeli veselico v neki gostilni. Enega Čeha so ranili. Mir je napravila policija. — Zvečer so se vrnili nemški razgrajči iz Melka. Pijani nemški pobalini so napadli v Hernalsu neko gostilno, kjer so imeli Čehi veselico. Ker je policija gostilno zastražila, so ju- naški Wotanovi razgrajči odrinili na Ot- takring pred »Narodni Hostinec«, a niso ničesar opravili, ker je i tu bila policija na mestu. Nato so korakali Nemci v Kalva- rienbergstrasse, kjer so se stekli s policijo, ker jim ni dovolila odstranjati čeških napi- sov. Policija je zaprla več nemških razgra- jačev. — Čehi ustanovljajo podružnice »Komenskijevega društva« kot odgovor na nemške protičeške demonstracije. — V Zagrebu so priredili v nedeljo soc. de- mokratski demonstracijo. Na lici so obmeta- vali policiste in orožnike s kamni. Polici- sti so rabili sablje. Ranjenih je več oseb. Demonstracije so se priredile, ker je pre- povedala vlada soc. demokratski shod. — Družba Kuruzskih mladeničev v Bu- dimpešti izda oklic proti pesni Bog obva- ruj. Na Štefanov dan prirede v ta namen shod.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo. 598 52-1

Meteorološko poročilo.
Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Obla- čevje	Predvi- dena vreme v urah
16	9. zveč.	735'2	22'0	sl. jzah.	jasno	
17	7. zjut.	34'8	16'2	sl. jvzh.		0'0
	2. pop.	34'2	29'1	sl. jzah.		

Srednja večerajšnja temp. 23'3', norm. 18'8'.

TRŽNE CENE.
Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta 17. avgusta

Pšenica za oktober	13'80
Pšenica za maj 1910	13'95
Rž za oktober 1. 1909.	9'90
Oves za oktober	7'55
Koruza za avgust 1909	7'75
Koruza za maj 1. 1910	7'16

Efektiv: — — —

Brez vsakoga posebnega naznanila.
+ 2267 1-1
Tužnega srca javljamo vsem znan-
cem in prijateljem, da je naš iskreno
ljubljeni soprog ozi. oče, gospod
Josip Kouřny
c. kr. cestni mojster v p. in hišni
posestnik
danes ob 5. uri zjutraj po dolgi, mučni
bolezni, previden s sv. zakramenti za
umirajoče v starosti 59 let mirno pre-
minul.
Pogreb dragega rajnika se vrši v
sredo 18. t. m. ob 5 uri popoldne iz
deželne bolnice na pokopališče k Sve-
temu Križu.
Posmrtna maše se bodo služile
v četrtek v župni cerkvi Marijinega
Oznanenja.
V Ljubljani, 17. avgusta 1909.
Žalujoči ostali.

2 MIZARSKA POMOČNIKA
spejnte v trajno delo in proti dobri plači
A. Cufer, Jesenice (Gorenjsko). 2244 3-1
Pikola 3-1
: išče kavarna „Austria“.

Podružnice
Spljet, Celovec
- in Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Prost ogled!
Do 15. septembra t. l. prodaja pod ceno.
Več vrst platnenega blaga, prtov,
prtičev, žepnih robcev, kravat, švi-
carskih vezil, nogavic in perila.
Prilika je zelo
ugodna samo
proti takojšnjemu
plačilu.
Anton Šarc, Sv. Petra cesta 8
izdelovanje perila in oprem za neveste.

Prostovoljna javna dražba.
raznih poljskih pridelkov ter poljsko-tvorniških izdelkov, par
voz, konja, bicikla in drugo se vrši
v četrtek 19. t. m.
v bivši trgovini „Brata Rus“ v Jakopičevih hiši na Emonski cesti št. 2
od 9. ure dopoldan dalje.
2265 2-1
Upraviteljstvo konkurznega sklada.

H. Volk, kemična pralnica
Šoštanj, Štajersko
se priporoča za snajenje vsako-
vrstnih oblek itd. Cene primerno
nizke. Delo solidno in se tekom tedna izvrši.
Sprejemalnica za Ljubljano pri I. Magdiču,
krojaču, Miklošičeva cesta 10.
680 30-1

AGENTJE SE ISČEJO
Veliko milijonsko podjetje išče izurjene
zastopnike, ki so znani daleč na okoli.
Izurjeni in zanesljivi ljudje, ki si žele
zasiužiti mesečno nekaj sto kron,
naj pošljejo svoje ponudbe z naredbo
2234 dosedanjega službovanja pod šifro
„Bedentender Verdienst 77981“ na anončno
ekspedicijo M. DUKES NACHF. Dunaj I/1.

Zajamčena naravna poštena
istrska vina
belo, črno in fini šiler od 20 do 28 kron
100 litrov, fino vino za sv. maše od 40 do
56 kron 100 litrov, franko postaja Matovun
(Montana). Ako da stranka posodo, 1 krono
ceneje. Fini domači tropinovec K 1'40 do
1'60 liter, fini domači konjak K 4 do 6 liter.
Zaloga vina
Josip Ritossa
posestnik, Karolja (Istra).
Posestvo naprodaj.
V najlepšem trgu savinjske doline se proda
radi družinskih razmer posestvo z go-
stilno, ki ima lepe prostorne sobe. Gospo-
darsko poslopje je najnovejše urejeno in
veliko. Polja ni veliko, pa je zato lepih prilik,
da si ga lahko po nizkih cenah nakupi. Na-
slov pove uprava tega lista. 2255 3-1

Tovarna strojev, železo- in kovinolivarna, kotlarna
G. Tönnies, Ljubljana
Turbine Francis-sistema
takoimenovani brzi-, nor-
malni in počasni sukači
z 80 % učinka z ameriško
regulacijo.
Kotlarna.
Parni kotli vseh sistemov, pregrelci (Überhitzer) in
ogrevala (Vorwärmer) itd. Vsakovrstni stroji za ob-
delovanje lesa in za naprave žag najnatančnejše izvedbe.
Transmisije tudi največjih konstrukcij. Žične železnice
za prevažanje blaga. 2233 (1)

Radi uvedbe
OLIVER
brzopisnice z vidno pisavo (Panzermodell)
so se izvršili naslednji stroji in se ceno
oddajo.
1 Underwood-stroj (dobro ohranjen)
2 Smith-Bros-stroj „ „ 2266 1-1
Ogledajo se lahko pri
Zastopstvu Oliver-strojev za južni
del monarhije
Ljubljana, Miklošičeva cesta 20.

Razglas.
„Kreditno društvo“ Mestne hranilnice ljubljanske
ima svoj 2262 1-1
prvi občni zbor
v četrtek, dne 26. avgusta t. l. popoldne
ob 4. uri v posvetovalnici te hranilnice
(Prešernova ulica šte. 3, I. nadstropje)
Dnevni red:
1. Določitev števila odbornikov in njih na-
metnikov, in volitev teh upravnih organov
2. Volitev treh članov in njih namestnika
računsko-pregledovalno komisijo.
3. Raznoterosti.
Opomnja. Da je občni zbor sklepčen, mo-
biti navzočih najmanj 20 družtenikov.
V Ljubljani, dne 14. avgusta 1909.
Predsednik Mestne hranilnice ljubljanske
Ubald pl. Trnkoczy.

Dr. Jul. Dereani
okrožni zdravnik v Kamniku
je odpotoval od 16. avg.
.. do 7. sept. 1909. ..
2218 2-1

Sprejmeta se
dve gospodični
ki obiskujete šolo na hrano in
stanovanje. Kje pove upravništvo
»Slovenca«. 2254 3-1

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo
Seydlin Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar, ul 7

Dobra
mala trgovina
se ugodno odda. Potrebni kapital 3-400
kron. Natančno poroči Alojzij Pinter
Slov. Bistrici. 2264

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2
Promese zemaljskih srečk I. izdaje. Žrebanje že 16. avgusta.
Glavni dobitek K 90.000. Cena K 5.
Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev in po dnevnem kurza.

Podružnice
Spljet, Celovec
- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -